

Innhold

Kapittel 1

Innledning	11
<i>Olav Korsnes</i>	
Faglig og samfunnsmessig kontekst	11
Faglig og tematisk orientering	15

Kapittel 2

Klasser og eliter	25
<i>Marianne Nordli Hansen, Patrick Lie Andersen, Magne Flemmen og Jørn Ljunggren</i>	
ORDC-modellen	25
Data og kriterier for klassifikasjon	28
Eliter, ressurser og makt	30
Mer om ulike typer klasser og eliter	32
Den økonomiske overklassen og eliten	32
Profesjonsoverklassen og eliter med autoritativ makt	33
Kulturoverklassen og kulturelle eliter	34
Elitemakt og sosial lukning	35
Mekanismer bak lukning	36
Avslutning	37

Kapittel 3

De klassiske profesjonene – fortsatt eliteprofesjoner?	39
<i>Marianne Nordli Hansen og Thea B. Strømme</i>	
Jus og konkurransemobilitet	40
Medisin og sponsormobilitet	42
Rekrutteringen til medisin og jus	43
Økonomiske belønninger	46
Selvrekuttering og inntektsnivå	49
Meritokratisk belønningssystem?	51
Avslutning	51

Kapittel 4**Intergenerasjonell mobilitet og sirkulasjon i norske elitar og profesjonar** . . . . . 54*Johs. Hjellbrekke og Olav Korsnes*

Innleiing 54

Variasjonar i samfunnsoppfatningar 56

Elitar og profesjonar 57

Analysar av sirkulasjonsmobilitet i sosiologien 58

Absolutt og relativ mobilitet, oddsratar og loglineære modellar 59

Data – avgrensing av registerdatasettet 61

Intergenerasjonell utdanningssirkulasjon 62

Intergenerasjonell yrkes- og profesjonssirkulasjon 65

Reproduksjon, sirkulasjon og arva sosial kapital 72

Appendiks A 73

Kapittel 5**Geometrien i det sosiale rommet** . . . . . 77*Johs. Hjellbrekke og Olav Korsnes*

Sosialt rom, felt, maktfelt og delfelt 77

Sosiologi, statistikk og geometrisk dataanalyse 79

Konstruksjon av eit maktfelt 81

Delfelt i maktfeltet: felthomologiar og klassespesifikk, multippel korrespondanseanalyse (CSA) 85

Feltanalyse, GDA og felthomologiar 90

Kapittel 6**Overklassens sosiale strukturer** . . . . . 93*Magne Flemmen*

Overklassens interne differensiering 94

Data og metode 96

Overklasserommet 98

Yrke og næring 100

Avsluttende diskusjon 102

Kapittel 7**Økende makt i økonomiske eliter?** . . . . . 106*Marianne Nordli Hansen*

Formue og eierskap i studier av klasser og eliter 107

Utviklingstrekk i økonomiske eliter 109

Veier til stor formue 111

Data og metode 113

Økonomisk overklasse og elite 115

Mobilitet ut av eliten	118
Familiebasert og selvskapt rikdom	119
Inntektssammensetning og kjønnsfordeling	120
Foreldreformue	122
Avslutning	124

Kapittel 8

Gylne ghettoer 126

Inntektselitens bostedssegregering i Oslo, 1980–2005

Patrick Lie Andersen og Jørn Ljunggren

Innledning	126
Bostedssegregering	127
Hva kan føre til mer eller mindre segregering?	130
Oslo og segregasjon	131
Økonomi, migrasjon og velferdsstaten	131
Myndighetene og boligmarkedet	131
Oslos segregerte historie	132
Data og metode	133
Analytisk fremgangsmåte	135
Resultater	136
Segregering mellom rike og fattige	136
Er de rike eller fattige mest segregert?	136
Isolerte fattige og rike	138
Visuelle kartanalyser	139
Diskusjon og konklusjon	140
Hva har skjedd?	141
Gylne ghettoer	142

Kapittel 9

Den norske politiske eliten. Sammenhengen mellom politiske posisjoner, klassebakgrunn og utdanning 144

Patrick Lie Andersen

Innledning	144
Utgjør norske toppolitikere en sosial elite?	145
Hva forklarer at politikere har høy klassebakgrunn og utdanning?	147
Data, metode og analyser	150
Resultater	151
Deskriptiv statistikk	151
Logistiske og lineære sannsynlighetsmodeller	156
Valg og endringer i klassesammensetning på regjeringnivå	160
Diskusjon	161
Avslutning	164

Kapittel 10**Forvaltningseliten definerer forvaltningseliten** 165

En studie av norske, franske og britiske toppbyråkraters forståelse
av elitebegrepet og de hierarkier de inngår i

Marte Mangset

Relativ elitebevissthet	167
Profesjonsinterne eller profesjonseksterne hierarkier?	168
Stillingshierarki	169
Forvaltningens prestisjehierarki	171
Utdanningshierarki	172
Sosiale statushierarkier.	176
Makthierarkier	178
Lønns hierarkier.	180
Meritokratisk elite.	182
Ikke avskåret fra vanlige folk	183
Profesjonsinterne og profesjonseksterne eliteforståelser	185
Subjektive eliteforståelser og objektive samfunnsforhold	186
Betydningen av lønn	186
Betydningen av utdanning	190
Konklusjon: eliteforståelser i mer eller mindre egalitære samfunn . .	192

Kapittel 11**Finnes det en norsk kulturelite?** 193

Jørn Ljunggren

En norsk kulturelite?	193
Kultur, klasse og hierarkier	195
Metode og tilnærming.	197
Kultureliten og dens medlemskriterier.	198
Yrkesposisjon	200
Offentlig synlighet	202
Makt.	204
Det er noe med kultur(eliten)	205
Elite på papiret?	208
Lukning og kapital	209
Kritikk og nye tendenser?	210

Kapittel 12**Middelklassens politiske tilbøyeligheter** 211

Magne Flemmen

En konservativ serviceklasse?	212
Homologi 1: Posisjoner og stillingtaginger	214
Data og metode.	214

Homologi II: Rosenlundtilnærmingen	215
Variabler som måler holdninger	216
Variabler som måler sosial posisjon.	216
Resultater	218
Det politiske rommet.	218
Det sosiale rommet	221
Homologier mellom rommene.	223
Avsluttende diskusjon	225
Kapittel 13	
Symbolske skillelinjer.	229
<i>Vegard Jarness</i>	
Kulturelle distinksjoner i et egalitært samfunn?	230
Symbolske grensedragninger fra toppen.	232
Utdanning, kunnskap og kulturelt forbruk.	233
Penger og materielt forbruk	239
Sosial lukning	242
Moralens rolle.	244
Konklusjon	247
Litteratur.	249
Om forfatterne	268